

POLSKIE TOWARZYSTWO ORIENTALISTYCZNE

PRZEGLĄD
ORIENTALISTYCZNY

Kwartalnik

Nr 3 (143)

WARSZAWA

1987

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

wianym przez gramatyków arabskich. Szczególnie wiele prac poświęcono dotychczas mało zbadanemu dziełu językoznawcy z VIII wieku Al-Farra'. Na jego temat wygłoszono następujące referaty: Naphtali Kinberg (Tel Aviv), *The terms radda, radd and mardud in Ma'ani l-Qur'an by Al-Farra'*; Kinga Dévényi (Budapest), *Al-Farra's linguistic methods in his work Ma'ani l-Qur'an* oraz Rafael Talmón (Hajfa), *The philosophizing Farra': A new reading of the Ma'ani l-Qur'an*. Omawiano również teorie najwybitniejszego arabskiego językoznawcy — Sibawajiego: Geneviève Humbert (CNRS, Paryż), *Remarques sur les éditions imprimées du Kitab de Sibawayhi*; Aryeh Levin (Jeruzolima), *Some notes on Sibawayhi's description of the imāla*. Mówiono też o innych wybitnych gramatykach arabskich. Moniek Bernards (Nijmegen) w referacie *The position of al-Garmi between Sibawayhi and al-Mubarrad* próbowała zrekonstruować idee jednego z wcześniejszych gramatyków; André Roman (Aix-en-Provence) mówił o Ibn Farisie (*L'origine et l'organisation de la langue arabe d'après le Sahibi d'Ibn Faris*) zaś Mike Carter (New York) zastanawiał się nad użyciem pewnych form leksykalnych w teoriach gramatycznych głównie u Sibawajiego (*Qadi qadi, qad: which is the odd man out? The history a grammatical error*). Janusz Danecki mówił o teorii fonetycznej Al-Mubarrada (*The phonetical theory of al-Mubarrad*).

W wielu referatach powtarzały się kwestie związków arabskiej myśli lingwistycznej z innymi teoriami. Abdelali Elamrani Jamal (CNRS, Paryż) mówił o związkach z myślą grecką: *F'il, kalima et ism muštaqq dans les commentaires du Peri hermeneias*, a Vivien Law (Cambridge) podsumowała prace dotyczące teorii o wpływach indyjskich na fonetykę arabską.

Prace kolokwium mają być wydane w specjalnym tomie czasopisma „Historiographia Linguistica” wydawanego w Holandii.

Janusz Danecki

VII FESTIWAL POEZJI W BAGDADZIE

(Al-Mirbad 7)

W dniach 23 listopada — 1 grudnia 1986 r. odbywał się w Bagdadzie VII Festiwal Poezji — *Al-Mirbad 7* — zorganizowany przez irackie Ministerstwo Kultury i Informacji; osobistego protektoratu udzielił festiwalowi prezydent państwa Saddam Husajn. Festiwal przebiegał pod hasłem: „Opiewajmy przeszłość i piszmy dla przyszłości”. Do wzięcia udziału w festiwalu zaproszeni zostali poeci i pisarze zarówno z Iraku jak i innych (niemal wszystkich) krajów arabskich oraz krytycy i tłumacze literatury arabskiej z Europy, Stanów Zjednoczonych i Kanady; w sumie kilkaset (ok. 500) osób.

Uroczystego otwarcia w dniu 23 listopada dokonał Minister Kultury i Informacji, Latif Nusajif Dżasim; po części oficjalnej nastąpiły recytacje cenionych poetów starszego pokolenia: wystąpił Kamal al-Hadisi (Irak), Muhammad at-Tuhami (Egipt), Ahmad Sulajman al-Ahmad (Syria). Ich utwory były utrzymane w formie tradycyjnej kasydy — w ten sposób złożono hołd poezji staro-arabskiej. Od 24 listopada rozpoczęły się robocze obrady festiwalu przebiegające równolegle w dwóch salach: recytacje poetyckie w sali teatru Ar-Raszid, gdzie zaproszeni poeci prezentowali własne utwory oraz w sali konferencyjnej hotelu Al-Mansur — posiedzenia krytyczne, na których zabierali głos krytycy literatury. W wygłoszonych referatach m.in. poruszano następujące tematy: *Miejsce poezji we współczesnej kulturze irackiej* (dr Safa Chalusi), *Cechy dziedzictwa kulturowego*

w wierszu irackim po 1970 roku (dr Mahmud Abd Allah al-Dżadir), *Poezja a pismo — poezja konkretna* (Tarad al-Kubajsi), *Przekład tekstu poetyckiego* (dr Salman Dawud al-Wasiti), *Szeherazada na preriach kanadyjskich* (dr Ann Munton).

Na uznanie zasługuje sprawność organizacyjna imprezy; uczestnicy zakwaterowani w trzech hotelach byli codziennie rano i popołudniu dowożeni autokarami na obrady. Ministerstwo Kultury i Informacji zorganizowało dla uczestników wycieczkę do Mosulu z możliwością zwiedzenia w drodze powrotnej: zabytków Hatry i Samarry (sławny spiralny minaret z IX w. i Złoty Meczet z XIII w. — sanktuarium szytów zazwyczaj niedostępne dla niemuzułmanów). W programie festiwalu znalazła się również krótka jednodniowa wycieczka do Basry, gdzie złożono wieniec pod pomnikiem sławnego poety As-Sajjaba, zwiedzano muzeum ofiar wojny iracko-irańskiej, odbył się tam również wieczór poetycki. Do imprez towarzyszących festiwalowi należała wystawa 500 publikacji (z różnych dziedzin) Ministerstwa Kultury i Informacji z ostatniego (1986) roku. Przy okazji należy zaznaczyć, że większość referatów krytycznych wydrukowano i w formie broszur udostępniło uczestnikom już podczas festiwalowych obrad. Wypowiedzi twórców oraz ich utwory zamieszczała prasa, wydawano także codziennie specjalną gazetę festiwalową „Al-Mirbad 7” z pełnym przeglądem wystąpień poetyckich i festiwalowych wydarzeń. Członkowie delegacji polskiej również udzieliли wywiadów dla prasy: Andrzej K. Waśkiewicz (poeta, krytyk literacki) w dość obszernym wywiadzie mówił o zainteresowaniu poezją w Polsce, tematach i problemach poruszanych przez polskich poetów oraz o własnej pracy literackiej. Wywiad ten ukazał się w dzienniku „Al-Kadisijja”. Inny wywiad z Andrzejem K. Waśkiewiczem o początkach zainteresowania poezją arabską w Polsce i próbach poszerzenia wzajemnych kontaktów literackich zamieścił dwutygodnik kulturalno-artystyczny „Funun”. Autorka sprawozdania udzieliła wywiadu (dziennikarzowi z tygodnika „Alif Ba”) na temat dydaktyki i badań prowadzonych w Zakładzie Arabistyki i Islamistyki UW oraz przekładów klasycznej i współczesnej literatury arabskiej jakie ukazały się w Polsce.

Warto też odnotować, że podczas trwania festiwalu została podpisana umowa o współpracy pomiędzy Irackim Związkiem Literatów i Pisarzy (reprezentowanym przez Sekretarza Generalnego Muhsina al-Musawi) a Związkiem Literatów Polskich, który reprezentował z-ca sekretarza Andrzej K. Waśkiewicz.

Barbara Wrona